

Handreiking aanvraag Toets Nieuwe Opleiding Nederland

17 december 2015

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Wanneer een Toets Nieuwe Opleiding?	4
3	Werkwijze Toets Nieuwe Opleiding	5
4	Aanvraagdossier ten behoeve van een Toets Nieuwe Opleiding	7
4.1	Domeinspecifieke referentiekader	7
4.2	Beschrijving hoe de nieuwe opleiding voldoet aan de kaders toets nieuwe opleiding hoger onderwijs	8
4.3	Aan te leven informatie	8

1 Inleiding

De Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) is onder andere belast met de accreditatie van alle bestaande opleidingen en de toetsing van nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs in Nederland¹.

Toetsing van een nieuwe opleiding door de NVAO is gebaseerd op de vaststelling dat de opleiding aan eisen van basiskwaliteit voldoet. Deze eisen heeft de NVAO beschreven in twee beoordelingskaders, een voor de beperkte en een voor de uitgebreide toets nieuwe opleiding. De kaders zijn te vinden in het document 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' (19 december 2014). Dit document kunt u downloaden van de NVAO-website www.nvao.net. Instellingen voor hoger onderwijs dienen zelf een aanvraag te doen om accreditatie of toetsing. De kaders vormen daarbij het uitgangspunt. In het nieuwe accreditatiestelsel zijn er twee kaders voor de toets nieuwe opleiding (TNO), het uitgebreide en het beperkte kader. Het beperkte kader is van toepassing op opleidingen van instellingen die een positief, of positief onder voorwaarden, besluit hebben gekregen bij de instellingstoets kwaliteitszorg (ITK), dan wel deelnemen aan de versnelde invoering van de beperkte opleidingsbeoordeling.

Deze handreiking beoogt Nederlandse instellingen te ondersteunen bij de formulering van een aanvraag voor de *Toets Nieuwe Opleiding*. De handreiking beschrijft in grote lijnen hoe de behandeling verloopt.² De handreiking kan worden gezien als een toelichting op de Toetsingskaders Nieuwe Opleiding hoger onderwijs Nederland en niet ter nadere invulling of vervanging daarvan.³

1 In Nederland kunnen bekostigde instellingen voor hoger onderwijs en rechtspersonen voor hoger onderwijs bij de NVAO een toets nieuwe opleiding aanvragen. Op de website van de NVAO is meer informatie te vinden over de procedure voor erkenning als rechtspersoon hoger onderwijs.

2 Voor Vlaamse instellingen is een eigen handleiding ontwikkeld (zie www.nvao.net).

3 Voor deze handreiking geldt dat die is gebaseerd op de WHW en de NVAO-beoordelingskaders. De handreiking is slechts een hulpmiddel voor instellingen en in die zin zijn er geen rechten aan te ontfemen.

2 Wanneer een Toets Nieuwe Opleiding?

Alleen bachelor- en masteropleidingen die *niet* zijn opgenomen in het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO) ondergaan een toets nieuwe opleiding (WHW, Hoofdstuk 5a.11). Indien deze toets positief is, kan het instellingsbestuur die opleiding laten registreren in het CROHO.

Voor de initiële bachelor- en masteropleidingen – voor zover bekostigd – gaat aan de Toets Nieuwe Opleidingen sinds 1 maart 2009 de doelmatigheidstoets door de minister van OCW vooraf (zie ook bij 3. Werkwijze). De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) adviseert de minister van OCW in dat verband.

3 Werkwijze Toets Nieuwe Opleiding

De werkwijze Toets Nieuwe Opleidingen is beschreven in de Toetsingskaders Nieuwe Opleiding.

De volgende stappen zijn te onderscheiden:

1. Het instellingsbestuur dient een aanvraag voor toetsing van de opleiding in bij de NVAO. Bij deze aanvraag is alle informatie gevoegd die de NVAO nodig heeft om met de behandeling van de aanvraag te kunnen starten.

De instelling dient het informatiedossier schriftelijk via e-mailadres webaanvraag@nvaio.net (max. 30 Mb) en in 7-voud in bij NVAO (voor postadres zie website www.nvaio.net). De aanbiedingsbrief moet zijn ondertekend door het bevoegd gezag van de instelling.

In geval het een aanvraag voor een bekostigde opleiding betreft, voegt de instelling een kopie van het besluit macrodoelmatigheid van de minister van OCW toe aan het informatiedossier.

2. De NVAO beoordeelt of het informatiedossier voldoende volledig is om de behandeling te starten. Zo nodig verzoekt de NVAO de instelling om aanvullende informatie.
3. Als de aanvraag voldoende volledig is, beslist de NVAO in de regel binnen twee weken op basis van de aanvraag op welke wijze deze wordt beoordeeld.
4. In de regel schakelt de NVAO externe deskundigen in voor de beoordeling. In de panelen is aanwezig:
 - a. deskundigheid ten aanzien van de ontwikkelingen in het vakgebied,
 - b. internationale deskundigheid,
 - c. werkvelddeskundigheid in het voor de opleiding relevante beroepenveld (indien van toepassing),
 - d. onderwijsdeskundigheid: ervaring met het geven of ontwikkelen van onderwijs op het desbetreffende opleidingsniveau en oriëntatie (hbo of wo) en deskundigheid ten aanzien van de door de opleiding gehanteerde onderwijsvorm(en)⁴,
 - e. studentgebonden deskundigheid,
 - f. visitatie- of auditdeskundigheid;

De externe deskundigen zijn onafhankelijk van de te beoordelen opleiding/ instelling. Zij tekenen een geheimhoudings- en onafhankelijkheidsverklaring.

5. De NVAO informeert de instelling schriftelijk over de werkwijze in de beoordeling (zoals samenstelling van het panel van deskundigen) en de kosten van de toetsing. De kosten die voor de aanvragende instelling zijn verbonden aan de Toets Nieuwe Opleiding worden per aanvraag bepaald en bedragen € 17.500,-. De NVAO stuurt de instelling hiervoor een factuur.

⁴ Hieronder worden bijvoorbeeld afstandsonderwijs, werkplekgerelateerd onderwijs, competentiegericht onderwijs of onderwijs voor excellente studenten verstaan.

6. De instelling maakt het bedrag dat voor de toetsing in rekening wordt gebracht over aan de NVAO. Het proces van beoordeling en besluitvorming start pas na ontvangst van betaling.
7. Onder verantwoordelijkheid van de NVAO beoordelen de deskundigen of de opleiding voldoet aan de eisen die staan beschreven in het betreffende Toetsingskader Nieuwe Opleiding. Dit gebeurt volgens de in dit kader beschreven beslisregels.

De deskundigen hanteren bij de beoordeling het domeinspecifieke referentiekader dat de instelling zelf in de aanvraag heeft aangegeven, of kunnen beargumenteerd van dit domeinspecifieke referentiekader afwijken. Het deskundigen panel kan de instelling, via de NVAO, om aanvullende informatie verzoeken.

Het panel van deskundigen zal in de regel een hoorzitting houden in de instelling met verantwoordelijken van de opleiding (site visit). Het panel bepaalt vooraf welke personen het wenst te spreken. Het panel zal dit in overleg doen met de betrokken instelling/ opleiding. Gesprekken kunnen bijvoorbeeld plaatsvinden met:

- bestuursleden of door het bestuur gemandateerde leden op niveau van instellings- of faculteitsbestuur, waarbij strategische en financiële aspecten aan bod komen;
- opleidingsverantwoordelijken en/ of docenten, omtrent inhoudelijke aspecten van de opleiding;
- vertegenwoordigers van de Raad van Advies of de beroepenveldcommissie in samenwerking waarmee het beroepsprofiel van de opleiding is ontwikkeld.

Tijdens het bezoek aan de instelling kan het panel ook verzoeken onderwijsvoorzieningen te bekijken. Het bezoek neemt in de regel één dag in beslag. Het panel kan er voor kiezen de hoorzitting elders te houden.

8. De beoordeling van het panel resulteert in een paneladvies. Het besluit van de NVAO is gebaseerd op dit paneladvies. De NVAO zendt het paneladvies naar de instelling, die dan twee weken de gelegenheid krijgt om te reageren en eventuele feitelijke onjuistheden in het paneladvies aan te geven. In eerste instantie neemt de NVAO een *voornemen tot besluit*. Dit voornemen tot besluit, en het paneladvies wordt aan de instelling gezonden. De instelling kan in deze fase ook nog besluiten de aanvraag in te trekken. Als de instelling geen of een positieve reactie geeft op het voornemen tot besluit, neemt de NVAO een *besluit*.
9. Voor belanghebbenden staan de wettelijke mogelijkheden van bezwaar en beroep tegen het besluit open. Bezwaar dient te worden gemaakt bij de NVAO. Eventueel beroep tegen een beslissing op bezwaar van de NVAO moet worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
10. De NVAO geeft publieke bekendheid aan het resultaat van de toetsing. Zowel het besluit als het paneladvies wordt gepubliceerd op de website van de NVAO (www.nvao.net).
11. Een rechtspersoon voor hoger onderwijs kan na een positief besluit Toets Nieuwe Opleidingen de opleiding laten registreren in het CROHO. Het besluit van de NVAO heeft een looptijd van zes jaren.

4 Aanvraagdossier ten behoeve van een Toets Nieuwe Opleiding

Het aanvraagdossier moet de NVAO in de gelegenheid stellen te beoordelen op welke wijze de toetsing moet worden uitgevoerd én moet de informatie bieden voor uitvoering van de Toets Nieuwe Opleiding. Het aanvraagdossier moet daarvoor overzichtelijk en toegankelijk zijn en het moet voldoende informatie bevatten. De kern van het dossier dient een helder en inzichtelijk beleidsdocument te zijn van maximaal 20 (beperkte beoordeling) of 35 (uitgebreide beoordeling) pagina's (exclusief bijlagen). Voor elke aanvraag (opleiding) dient een afzonderlijk dossier te worden opgesteld.

Bij nieuwe opleidingen is sprake van plantoetsing. Gerealiseerde kwaliteit (binnen de instelling) kan worden meegenomen in de analyse ter onderbouwing van het oordeel over een nieuwe opleiding. Indien de toets nieuwe opleiding wordt aangevraagd voor een opleiding die feitelijk al wordt aangeboden – in het kader van de procedure rechtspersoon hoger onderwijs of voor post initiële masteropleidingen bijvoorbeeld -, dan zal de NVAO zich tevens vergewissen van de gerealiseerde kwaliteit.

4.1 Domeinspecifieke referentiekader

De opleiding kan in het aanvraagdossier haar eigen domeinspecifieke referentiekader opnemen en daarin aangeven op welke wijze dit kader aansluit bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het desbetreffende domein worden gesteld. De opleiding krijgt hiermee de kans om zichzelf te situeren in vergelijkend perspectief. Bij dit domeinspecifieke referentiekader kan bijvoorbeeld worden aangegeven:

- bij welke nationale en internationale kaders is aangesloten;
- bij welke eisen van het beroepenveld is aangesloten. Hoe is bijvoorbeeld het domeinspecifieke referentiekader getoetst bij het relevante beroepenveld. Een onderzoeksverslag over de steun uit het brede werkveld en of aansluiting bij internationale eisen kan worden toegevoegd als bijlage;
- de aansluiting bij beroepsreglementering/regelgeving (in voorkomend geval) profilering van de opleiding ten opzichte van binnenlandse en/of buitenlandse opleidingen naar opleidingsdoelstellingen en (met inbegrip van recente en te verwachten ontwikkelingen) in relatie tot de eigen visie op het beroep/de discipline;
- duiding van specifieke beroepen of beroepssituaties waarin een afgestudeerde uit de betrokken opleiding als beginnend beroepsbeoefenaar terecht kan komen.

Als een domeinspecifiek referentiekader is aangegeven, kan het panel van deskundigen dit hanteren bij de beoordeling van de aanvraag. Het panel van deskundigen kan beargumenteerd van dit domeinspecifieke referentiekader afwijken.

4.2 Beschrijving hoe de nieuwe opleiding voldoet aan de kaders toets nieuwe opleiding hoger onderwijs

In het aanvraagdossier is beschreven hoe de opleiding aan alle standaarden van het kader toets nieuwe opleiding voldoet. Dit dossier volgt de structuur van het desbetreffende kader (beperkt of uitgebreid), zodat herleidbaar is welke informatie betrekking heeft op welke standaarden.

Belangrijk

Voor de beoordeling van het programma is het essentieel dat het aanvraagdossier tenminste een beschrijving van het programma op hoofdlijnen bevat én een meer gedetailleerde beschrijving van het curriculum van het eerste jaar, waarin per opleidingsonderdeel de doelstellingen, onderwijsvorm, didactisch concept, studieomvang, beoordelingsvorm alsmede de relatie met onderzoek of werkveld zijn beschreven. Tevens wordt de Onderwijs- en examenregeling meegezonden.

Voor de beoordeling van het personeel is een beschrijving van het personeel in termen van kwalificaties, deskundigheid en ervaring noodzakelijk, alsmede voor zover mogelijk een lijst van in te zetten kerndocenten, met een kort cv.

Tevens is vereist een afstudeergarantie met bijbehorende financiële voorzieningen en een onderbouwd voorstel voor de CROHO-sectorindeling.

4.3 Aan te leven informatie

Deel A

Administratieve gegevens instelling

Naam Instelling	
Status instelling	0 bekostigd 0 niet bekostigd
Resultaat Instellingstoets kwaliteitszorg	0 n.v.t. 0 positief 0 positief onder voorwaarden 0 negatief 0 nog niet afgerond

Deel B

Administratieve gegevens opleiding.

Opleiding	
Oriëntatie en niveau	
Aantal studiepunten	
Variant(en)	
Afstudeerrichting(en)	
Te verlenen graad	
Locatie(s)	
Joint programme (indien toepassing partnerinstellingen en het type graadverlening)	

[joint/double/multiple] aangeven	
Onderwijstaal	
Bijzonder kenmerk	

Contactpersoon aanvraag

Voornaam	
Tussenvoegsel(s)	
Achternaam	
Telefoonnummer	
E-mailadres	

Eventuele opmerkingen

--

Deel C

Het kerndocument volgt het (beperkte of uitgebreide) kader nieuwe opleidingen. Per standaard motiveert de instelling hoe zij aan de gestelde eisen voldoet. Aandachtspunten bij de inhoudelijke eisen, het verloop van het beoordelingsproces en de besluitvorming zijn nagenoeg allemaal in het protocol zelf opgenomen.